

Herben

nen het geheel. Het gaat om een dynamisch proces. De moderniteit is niet bedacht, maar gegroeid.

Tot slot noem ik als belangrijke waarde de Universele verklaring van de rechten van de mens. Deze dient door de moderniteit te worden gerespecteerd en nageleefd naar letter en geest. Universele waarden lenen zich niet voor eigengereide interpretaties.

De Lijst Pim Fortuyn realiseert zich heel goed dat deze verworvenheden nergens ten volle en tegelijkertijd worden gerealiseerd. Fortuyn noemde de moderniteit heel treffend een Januskop. Hooggestemde idealen en burgerlijke vrijheden kunnen niet verhinderen dat de menselijke maat verloren is gegaan en dat cultuurrelativisme en consumentisme hoogtij vieren. Het onderhouden en verbeteren van de moderniteit is een uitdaging bij uitstek voor de geëmancipeerde burger. Maar burgerschap kan alleen gedijen in een goed functionerende rechtsstaat. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid formuleerde daarvoor vijf voorwaarden, te weten voldoende vertrouwen van de bevolking in het recht, effectieve rechtshandhaving, een adequaat presterende overheid, een goed functionerende rechterlijke macht en een levendige civil society als draagvlak. Van de regering mag dus worden verlangd dat zij zich richt op het blijvend realiseren van deze vijf voorwaarden. In haar reactie heeft de regering ook gezegd zich daarvoor te zullen inspannen.

Tot zo ver alle lof, maar er past ook een kritische kanttekening. In zijn brief van 13 december 2004 schrijft de minister-president dat burgers steeds meer geneigd zijn om de grenzen van wetten en regels op te zoeken en te benutten, maar dat als het misgaat men wel gemakkelijk de claim en de rekening bij de overheid legt. Voorzitter, deze klagerige zin stelt mij teleur. Het lijkt erop alsof de regering zich hiermee aan haar verantwoordelijkheid wil onttrekken. Graag een reactie van de minister-president hierop. Niet de burger is het probleem maar een falende overheid, althans op het gebied van de rechtshandhaving.

Recente grondwetswijzigingen zijn mede de oorzaak van het feit dat de burger zelf zijn weg móét zoeken en dat de rechters dan soms ook het spoor bijster raken. Ik noem als voorbeeld artikel 6 over de gods-

dienstvrijheid. Daarin staat thans: ieder heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. Hierbij is duidelijk sprake van een terug-tredende passieve overheid. Bijna twee eeuwen lang, tot de grondwetswijziging van 1980, stond er namelijk ferme taal. Er stond: de koning waakt dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van de staat. Die actieve normstellende rol van de overheid zou de LPF graag terugzien. Dat scheidt duidelijkheid en voorkomt dat de rechter zich moet buigen over theologische vraagstukken, zoals onlangs bij de beoordeling van drie moderne opruiende islamitische boeken. De schrijvers daarvan mogen zich niet op godsdienstvrijheid kunnen beroepen, evenmin als een corrupte Amerikaanse tv-dominee of een zelfmoordsekte in Guyana zich kan beroepen op de Bijbel. Graag krijg ik hierop een reactie van de minister-president. Want een actieve normstellende rol van de overheid heeft uiteindelijk ook alles te maken met daadkracht en leiderschap.

De beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 13.10 uur tot 13.55 uur geschorst.

□

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake aanwijzing van het lid Duyvendak tot lid in de bestaande vacature, het lid Van Driel tot lid in plaats van het lid Adelmund, het lid Wolfsen tot lid in plaats van het lid Tjon-A-Ten, het lid Tjon-A-Ten tot plv. lid in de bestaande vacature, het lid Roefs tot plv. lid in plaats van het lid Eijsink en het lid Boelhouwer tot plv. lid in plaats van het lid Van Driel in de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Ik stel voor, deze beschikking voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als

aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van volgende week:

- Aanpassing van de Auteurswet 1912 ter implementatie van richtlijn nr. 2001/84/EG van het Europees Parlement en van de Raad van de Europese Unie van 27 september 2001 betreffende het volgrecht ten behoeve van de auteur van een oorspronkelijk kunstwerk (PbEG L 272) (29912).

Voorts stel ik voor, toe te voegen aan de agenda van 26, 27 en 28 april:

- Debat met de regering over het rapport van de tijdelijke commissie Onderzoek zorguitgaven (28852);
- Wijziging van de Postwet (wijziging van de grenzen van het voorbehouden postvervoer) (29913);
- Goedkeuring en uitvoering van de op 17 december 1991 te München tot stand gekomen Akte tot herziening van artikel 63 van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien van 5 oktober 1973 (Trb. 1992, 47), het op 1 juni 2000 te Genève tot stand gekomen Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (Trb. 2001, 120), het op 17 oktober 2000 te Londen tot stand gekomen Verdrag inzake de toepassing van artikel 65 van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien van 5 oktober 1973 (Trb. 2001, 21) en de op 29 november 2000 te München tot stand gekomen Akte tot herziening van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (Trb. 2002, 64) (29874);
- Wijziging van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen (implementatie richtlijn nr. 2004/106/EG en aanpassing in verband met verordening (EG) nr. 2073/2004) (29968);
- Voorstel van wet van de leden Hamer, Dijsselbloem en Kraneveldt houdende opnemings in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs van de verplichting voor scholen om bij te dragen aan de integratie van leerlingen in de Nederlandse samenleving (29666).

Voorzitter

Op verzoek van de algemene commissie Integratiebeleid stel ik voor, wetsvoorstel Wijziging van de Wet inburgering nieuwkomers en de Wet educatie en beroepsonderwijs (vrijgeven cursusaanbod WIN) (29646) van de agenda af te voeren.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de CDA-fractie benoem ik in de commissie voor de Rijksuitgaven het lid Omtzigt tot plv. lid in de bestaande vacature.

Ik deel mee dat ingevolge artikel 69, tweede lid, van het Reglement van orde de aangehouden moties 24515, nr. 65, 26448, nr. 177, 26631, nrs. 123 en 125, 27482, nr. 108, 28467, nr. 18, 29200-XVI, nrs. 284 t/m 289, 29800-A, nrs. 22, 27, 30 en 34, 29800-VI, nrs. 69, 75, 80 en 82, 29800-VIII, nrs. 118 en 120, 29800-XI, nrs. 57 en 58, 29800-XII, nrs. 22, 23 en 30, en 29800-XV, nr. 42, zijn vervallen.

Ik stel voor, te besluiten dat de motie-Rouvoet c.s. over ontmoediging van het gebruikmaken van diensten van illegale prostituees opnieuw wordt aangehouden. Dit betekent dat de in artikel 69, tweede lid, genoemde termijn van 60 dagen voor de hiervoor genoemde motie opnieuw is gaan lopen.

Aangezien voor de stukken gedrukt onder de nummers 23908 (R1519A), nr. 68, 24493, nr. 24, 29966, 29970, 30002, 30003, 30020, 30039, 30040 en 30042 de termijnen zijn verstreken, stel ik voor dat wat deze Kamer betreft, de daarbij ter stilzwijgende goedkeuring overgelegde stukken zijn goedgekeurd. Ik stel voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Aangezien voor de stukken 30021, 30026 en 30043 de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Noorman-den Uyl.

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. Er is gisteren een algemeen overleg gehouden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over reïntegratie. Ik verzoek u, het verslag van dit algemeen overleg in de loop

van volgende week op de plenaire agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit verslag aan de agenda voor volgende week toe te voegen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Adelmund.

Mevrouw **Adelmund** (PvdA): Voorzitter. Namens de algemene commissie voor Integratiebeleid verzoek ik u om het algemeen overleg dat gisteren is gevoerd over de nota over weerbaarheid tegen radicalisering voort te zetten in een VAO en daarbij iets ruimer te zijn met de spreektijden.

De **voorzitter**: Ik geef u in overweging om het algemeen overleg volgende week voort te zetten en pas daarna het verzoek te doen om dit op de plenaire agenda te zetten, zodat wij ons aan de spreektijden kunnen houden.

Mevrouw **Adelmund** (PvdA): Dit voorstel is gisteren al overwogen in de procedurevergadering. Als voorzitter van die procedurevergadering vraag ik om een VAO met een iets ruimere spreektijd, omdat dit onderwerp samenhangt met een aantal andere zaken die nog naar de Kamer komen.

De **voorzitter**: Juist om deze reden stel ik voor om het algemeen overleg dan voort te zetten en nu geen ruimere spreektijden voor dat VAO toe te staan, omdat het debat zich dan verplaatst van het AO naar de plenaire agenda.

Mevrouw **Adelmund** (PvdA): Dat is mijn bedoeling niet, want dan zou ik heel ruime spreektijden willen hebben. Het gaat regulier om twee minuten. Ik verzoek u om dat iets uit te breiden.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat u vasthoudt aan het voorstel om dit op de plenaire agenda te zetten. Er zal volgende week een voorstel worden gedaan.

Het woord is aan de heer Klaas de Vries.

De heer **Klaas de Vries** (PvdA): Voorzitter. Bij afwezigheid van de voorzitter van de vaste commissie

voor Justitie, mevrouw De Pater-van der Meer, leg ik u het volgende voor. De vaste commissie voor Justitie heeft dezer dagen twee algemene overleggen gehad met de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie. De commissie wil graag over beide onderwerpen een voortgezet overleg in deze zaal en geeft u in overweging om deze twee AO's te combineren in één VAO, mits u ermee akkoord gaat dat de spreektijd dan ook wordt verdubbeld.

De **voorzitter**: Ik denk dat het wiskundig gezien handiger is om het samen te voegen en dan dubbele spreektijden te hanteren door de verslagen van beide overleggen volgende week op de agenda te plaatsen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van het **debat over waarden en normen (29454)**.

De beraadslaging wordt hervat.

□

De heer **Verhagen** (CDA): Mijnheer de voorzitter. Nederland is in 2005 een land dat is veranderd en iedereen heeft het zien gebeuren. Het bleken twee kanten van dezelfde medaille te zijn. Nederland als de ultieme tolerante, vrijgevochten, alles-moet-kunnen-samenleving, en Nederland als een land, waarin zinloos geweld, normvervaging en verloedering trieste realiteit zijn geworden, maar ook agressie, hufterig gedrag en radicalisme.

Het zijn die uitwassen van doorgeschoten vrijgevochtenheid waar wij niet langer trots op zijn. Zo'n land willen wij niet zijn. Wij beseffen steeds meer dat niet alles kan. Tolerantie is niet oneindig. De multiculturele samenleving is niet altijd zaligmakend.

Tekenend voor het beeld van Nederland was eigenlijk het oude spotje van de Postbank: 15 miljoen mensen op dat heel kleine stukje aarde, die schrijf je niet de wetten voor, die laat je in hun waarde. Ieder moet alles voor zichzelf weten, niemand spreekt een ander aan op gedrag. Wij beginnen meer en meer in te zien wat de consequenties zijn van zoveel vrijblijvendheid, individualisering, maximalisatie van